

Република Србија
ОСНОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО
У МЛАДЕНОВЦУ
А бр. 510/2017
21.9.2017.године
Младеновац,
Ул. Краља Александра Обреновића бр. 76
ИК

На основу чл.6 ст.2 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору („Сл. Гласник РС“ број 99/2011 и 106/2013) и чл.81 Закона о буџетском систему („Сл. Гласник РС“ број 54/2009, 73/2010,101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013-испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015-др. Закон, 103/2015 и 99/2016), јавни тужилац мр Иван Конатар, донео је дана 21.9.2017. године,

СТРАТЕГИЈУ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

I

Увод

Управљање ризицима је законска обавеза и неизоставан елеменат доброг управљања. Одредбом чл.6 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору („Сл. Гласник РС“ број 99/2011 и 106/2013), ризик је одређен као потенцијални догађај и ситуација који могу имати супротан ефекат на остварење циљева корисника јавних средстава. Ризик представља могућност потенцијалне штете до које може доћи из неког садашњег процеса или будућих догађања. Ризик је, такође, све оно што може зауставити настојања да се постигну жељени циљеви и резултати. Мери се према последицама које може изазвати, односно утицају и вероватноћи догађања.

Осим посматрања ризика у негативном смислу, потребно је размотрити прилике за искоришћавање позитивног учинка појаве одређеног ризика, односно околности које нуде позитивне прилике. Дакле, изгубљене могућности такође се сматрају ризиком.

Према цитираној одредби Правилника, управљање ризицима обухвата идентификовање, процену и контролу над потенцијалним догађајима и ситуацијама које могу имати супротан ефекат на остварењу циљева корисника јавних средстава, са задатком да пружи разумно уверавање да ће ти циљеви бити остварени.

Ова Стратегија се ажурира сваке три године, као и у случају када се контролно окружење значајније измени.

Руководилац корисника јавних средстава одговоран је за одређивање и остваривање циљева, као и за успостављање делотворног система управљања ризицима који ће помоћи остварењу постављених циљева.

Руководиоци на различитим нивоима управљања у складу са овлашћењима и одговорностима, одговорни су за испуњавање циљева у оквиру својих надлежности, а тиме и за управљање ризицима. Управљање ризицима средишњи је део стратешког планирања, а сврха је смањити круг неизвесности које би могле бити претња пословној успешности, предвидети измењене околности и правовремено реаговати на њих.

II

Сврха и циљеви стратегије управљања ризицима

Сврха ове стратегије је побољшати способност остваривања циљева кроз управљање претњама и приликама, те стварање окружења које доприносе већем квалитету, делотворности и резултатима у свим активностима и према свим нивоима.

Стратегија управљања ризицима обухвата одређивање циљева пословања, могуће ризике који утичу на остваривање циљева, њихово оцењивање у односу на вероватноћу настанка и значајност последица, као и успостављање прикладних мера за управљање ризицима.

Сврха управљања ризицима је ограничавање ризика на ниво који се може толерисати и стално контролисање његовог утицаја.

Ова Стратегија има за циљ:

1. Осигурати радно окружење које ће давати подршку успостављању процеса управљања ризицима;
2. Побољшати ефикасност управљања ризицима на нивоу тужилаштва;
3. Омогућити да се стекну и побољшају вештине управљања ризицима;
4. Интегрисати управљање ризицима у етички кодекс;
5. Осигурати да управљање ризицима обухвата сва подручја ризицима;
6. Успоставити ефикасним комуникацију ризицима и активности које се у ту сврху предузимају;
7. Осигурати да управљање ризицима буде у складу са Законом о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

8.

III

Користи од управљања ризицима

Користи од имплементације и спровођења процеса управљања ризицима су следеће:

1. Боље одлучивање- све одлуке са собом носе одређен степен неизвесности, независно од тога да ли се односе на уобичајене задатке или на нове идеје и могућности. Управљање ризицима помаже руководиоцима да ускладе њихове одлуке са реалном проценом планираних и непланираних коначних резултата;
2. Повећање ефикасности- прихватање приступа који се темељи на ризицима, тужилаштво може боље одлучивати о начину унапређивања система, распоређивању средстава и постизању боље равнотеже између прихватљивог нивоа ризика и трошка контроле;
3. Боље предвиђање и оптимизација расположивих средстава - Омогућава утврђивање кључних ризика са којима се тужилаштво суочава;
4. Развој позитивне организационе културе- развоја организационе културе која неће стварати негативан став према ризицима.

IV

Процес управљања ризицима

Циклус управљања ризицима састоји се од пет корака:

1. Постављање циљева;
2. Утврђивање ризика;
3. Процена ризика;
4. Поступање по ризицима;
5. Праћење и извештавање о ризицима.

Први корак-Постављање циљева

Основни предуслов за управљање ризицима је постављање циљева. Циљ је резултат који се жели остварити, односно жељено будуће стање чије се остварење очекује у одређеном периоду. Стога, ефикасно управљање ризиком треба бити усмерено према стратешким и оперативним циљевима. Утврђивање ризика и управљање ризицима у процесима који доприносе остварењу стратешких и оперативних циљева, помоћи ће успешном остварењу циљева тужилаштва.

Други корак-Утврђивање ризика

Утврђивање ризика, подразумева утврђивање листе догађаја који могу неповољно утицати на остварење циљева садржаних у интерним актима тужилаштва.

При утврђивању ризика користи се типологија ризика према којој су ризици

подељени у пет главних група ризика:

1. На спољашње окружење;
2. Планирање, процеси и системи;
3. Запослени и организација;
4. Законитости и исправност;
5. Комуникација и информације.

Трећи корак-Процена ризика

Процена ризика се врши на основу две врсте улазних информација-о процени утицаја ризика и процени вероватноће појаве ризика. Укупна изложеност ризику добија се множењем бодова за утицај са бодовима за вероватноћу (тако се ризик са највећим утицајем и највећом вероватношћу, које бодујемо оценом 3, може проценити са највише 9 бодова). Укупна изложеност ризику може бити ниска, средња и висока.

Ризик се сматра критичним ако је укупна изложеност ризику оцењена као висока у следећим ситуацијама:

1. Ако представља извесну претњу успешном завршетку програма, активности и сл.;
2. Ако је последица ризика повреда закона и прописа;
3. Ако ће доћи до значајних финансијских губитака;
4. Ако се доводи у питање сигурност запослених;
5. У било ком случају озбиљног утицаја на углед тужилаштва.

Четврти корак-Поступање по ризицима

Вероватноћи утицаја ризика смањује се избором прикладног одговора на ризик. Одлука зависи од важности ризика, те о толеранцији и ставу према ризику. Циљ управљања ризицима је смањити вероватноћу наступања потенцијалног догађаја и његов негативан учинак. За сваки ризик треба изабрати један од следећих одговора на ризик:

1. Избегавање ризика-на начин да се одређене активности изводе другачије;
2. Преношење ризика-путем конвенционалног осигурања или преноса на трећу страну;
3. Прихватање ризика-када су могућности за предузимање одређених мера ограничене или су трошкови предузимања мере несразмерни у односу на могуће користи, с тим да ризик треба пратити како би се осигурало достављање на прихватљивом нивоу;
4. Смањивање/ублажавање ризика-предузети мере да се смањи вероватноћа или утицај ризика.

Пети корак-Праћење и анализа ризика

Управљање ризицима је континуирани процес, на пети корак укључује праћење и анализу изложености ризицима. Због наведеног, ризике треба редовно прегледати и разматрати како би одговори на ризике били ефикасни. Анализа ризика спроводиће се једном годишње.

V

Комуникација управљања ризицима

Интерна комуникација у питањима ризика важна је с обзиром да је потребно:

1. Осигурати да свако разуме, на начин који одговара њиховој улози, шта је стратегија, циљеви, приоритетни ризици, како се њихове одговорности уклапају у те оквире рада. Ако се то не постигне, прикладно и доследно интегрисање и управљање ризицима у организациону структуру тужилаштва неће се постићи, а приоритетни ризици неће се доследно решавати;
2. Осигурати да се искуство из управљања једним ризиком може пренети и саопштити и осталима који се могу срести са тим ризиком;
3. Осигурати да сви нивои управљања траже и примају одговарајућу информацију о управљању ризицима у оквиру свог распона у контроли, која ће им омогућити да планирају радњу у односу на ризике, чији степен није прихватљив, као и уверење да су ризици ти који се сматрају прихватљивим и под контролом.

Екстерна комуникација са другим тужилаштвима о питањима ризика је важна јер омогућава стицање сазнања о ризицима из туђих искустава.

VI

Улоге и одговорности за спровођење процеса управљање ризицима

Управљање ризицима требало би да буде једно од кључних одговорности руководиоца на свим нивоима код корисника јавних средстава. Сагласно наведеном, руководиоца корисника јавних средстава је одговоран за одређивање и остваривање циљева, управљање ризицима и увођење одговарајућих механизма за њихово смањење на прихватљив ниво. Такође, руководиоци свих нивоа код корисника јавних средстава сагласно својим овлашћењима и одговорностима одговорни су за испуњавање циљева у оквиру својих надлежности, а тиме и за управљање ризицима.

Управљачка одговорност је обавеза руководиоца свих нивоа код корисника јавних средстава да све послове обављају законито, поштујући принципе економичности, ефективности, ефикасности и јавности, као и да за своје одлуке, поступке, резултате одговарају ономе који их је именовао или им је пренео одговорност.

Финансијско управљање и контрола је систем политика, процедура и активности које успоставља, одржава и редовно ажурира руководиоца корисника јавних средстава, а којим се управљајући ризицима, обезбеђује уверавање у разумној мери да ће се циљеви корисника јавних средстава остварити на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин, кроз:

1. пословање у складу са прописима, интерним актима суда;
2. потпуност, реалност и интегритет финансијских и пословних извештаја;
3. добро финансијско управљање;
4. заштита средстава и података (информацијама).

VII

Кључни показатељи успешности

Кључни показатељи успешности исказују се кроз израду и годишње ажурирање регистра ризика код корисника јавних средстава и кроз проценат спровођења донетих мера за ублажавање ризика. Успешно спровођења процеса управљања ризицима огледа се и кроз смањење броја препорука интерне и екстерне ревизије.

VIII

Додаци Стратегији

1. Образац за утврђивање и процену ризика
2. Регистар ризика

ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ
Мр Иван Конатар